

PEDAGOGISCH BELEIDSPLAN

van Kindcentrum de Kastanjelaar
Versie november 2022

Kindcentrum
De Kastanjelaar

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING.....	3
2.	LOCATIEBESCHRIJVING.....	4
3.	PEDAGOGISCHE HOOFDDOELEN	6
3.1	De zorg voor fysieke en emotionele veiligheid	6
3.2	Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.....	12
3.3	Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties.....	13
3.4	Waarden en normen; onze cultuur	14
3.5	Samenwerken met ouders.....	155
4.	PEDAGOGISCHE KWALITEIT	177
4.1	Pedagogische ontwikkeling en reflectie	177
4.2	Pedagogische kwaliteit en professionalisering.....	177
4.3	Observeren	199
4.4	Vierogenprincipe.....	199
5.	RANDVOORWAARDEN	211
5.1	Groepsindeling en ruimtes.....	211
5.2	Samenstelling team	211
5.3	Pedagogische randvoorwaarden opvang 0- tot 4-jarigen	211
5.4	Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)	222
5.5	Bijzonderheden in ontwikkeling of andere problemen signaleren	244
5.6	Pedagogische randvoorwaarden BSO	255
5.7	Voedingsbeleid	266
5.8	Social media	277
6.	BIJLAGE	
6.1	Plattegrond.....	29

1. INLEIDING

Goede kinderopvang en goed onderwijs leveren een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van kinderen en daarmee aan die van de maatschappij. Samen spelen, ontdekken, grenzen leren kennen en je gewaardeerd voelen zijn basisbehoeftes van ieder kind. Bij Kindcentrum de Kastanjelaar staan deze basisbehoeftes centraal.

Elke locatie van GOO opvang en onderwijs (hierna: GOO) heeft een eigen pedagogisch beleidsplan, naast het overkoepelend pedagogisch beleid van de stichting. Een werkgroep binnen ons kindcentrum heeft vorm gegeven aan dit plan, waarin ouders en medewerkers kunnen lezen hoe wij in de praktijk invulling geven aan het beleid.

In hoofdstuk 2 beschrijven we onze locatie en in hoofdstuk 3 gaan we in op de pedagogische hoofddoelen; wat doen we concreet om aan deze doelen te werken? Hoofdstuk 4 gaat over de pedagogische kwaliteit en ontwikkeling op Kindcentrum de Kastanjelaar; welke doelen stellen we onszelf op de korte en lange termijn en hoe gaan we die realiseren? Werken aan pedagogische kwaliteit is een voortdurend proces dat vraagt om structuur en planmatig werken. We gaan er in hoofdstuk 4 dieper op in. In hoofdstuk 5 worden de randvoorwaarden uitgewerkt; alle maatregelen, middelen en afspraken die ervoor zorgen dat we de pedagogische hoofddoelen kunnen realiseren.

Pedagogische doelen zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang en onderdeel van de basiseis van het bieden van verantwoorde kinderopvang. Ze worden nader uitgewerkt in het Besluit kwaliteit kinderopvang.

Tot slot:

- Waar we 'ouders' schrijven, bedoelen we 'ouders/verzorgers'.

2. LOCATIEBESCHRIJVING

Kindcentrum de Kastanjelaar is een ontmoetingsplaats voor kinderen, ouders en teamleden. In 2015 zijn we als kindcentrum gestart in een prachtig gebouw aan de Elsenstraat in Milheeze. Wij bieden onderwijs en opvang onder één dak. Door opvang en onderwijs op elkaar af te stemmen zorgen we voor optimale ontwikkeling van uw kind(eren). In kindcentrum de Kastanjelaar bereiden we kinderen van 0 tot 13 jaar voor op hun toekomst. In het gebouw is ook gemeenschapshuis de Schans gevestigd.

Milheezer Ukkie's (dagopvang)

Op de plattegrond in de bijlage kun je zien waar deze groep gehuisvest is. Op deze groep worden maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar opgevangen. Deze groep heeft een eigen ingang en eigen buitenspeelplaats met zandbak, klimtoestel en allerlei uitdagende hoekjes in thema natuurlijk buiten spelen.

Deze groep is 52 weken per jaar en vijf dagen in de week geopend van 7.30-18.30 uur. Er is een mogelijkheid om extra opvang in te kopen vanaf 7.00 uur

Milheezer Mini's (Combinatiegroep)

Op de plattegrond in de bijlage kun je zien waar deze groep gehuisvest is. Op deze groep worden maximaal 16 kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar opgevangen. Zowel de peuters van de dagopvang als de kinderen van het peuterwerk maken gebruik van deze groep. De kinderen met een peuterarrangement komen van 8.15 tot 12.15 uur. De kinderen op deze groep met een dagopvangcontract nemen opvang af vanaf 7.30 uur tot 13.00 uur. In de middagen zijn de kinderen met een dagopvangcontract geplaatst op de groep "Milheezer Ukkie's". Tijdens de vakanties wordt deze groep samengevoegd met de Milheezer "Ukkie's", ouders zijn hiervan op de hoogte en hebben hiervoor een formulier getekend. De Milheezer Mini's maken zowel gebruik van de buitenruimte van de "Milheezer Ukkies" als de buitenruimte van school.

De groep "Milheezer Mini's" is 40 weken per jaar en vijf ochtenden in de week geopend van 7.30 tot 13.00 uur. Vanaf 2 jaar kunnen kinderen gebruik maken van het peuterarrangement.

Milheezer Maxi's

Op de plattegrond in de bijlage kun je zien waar deze basisgroep gehuisvest is. Deze groepsruimte wordt gedeeld met de "Milheezer Mini's". Verder maakt deze groep ook gebruik van andere ruimten zoals het lokaal van de "Milheezer Mega's", de gymzalen, de zalen van de schans, de gang en centrale hal. De buitenruimte wordt gedeeld met school. Op deze groep worden maximaal 22 kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar opgevangen. In de praktijk worden hier de jongste BSO kinderen opgevangen. Voor het doorstromen naar de volgende groep hanteren we géén harde leeftijdsgrens maar kijken we vooral naar de behoefte van kinderen en de groepssamenstelling. Doorschuiven naar de volgende groep gaat altijd in overleg met ouders.

Deze groep is op maandag, dinsdag en donderdag geopend. In schoolweken van 14.45 tot 18.30 uur. Op studiedagen is deze groep geopend van 7.30 tot 18.30 uur, er is dan ook een mogelijkheid om extra opvang in te kopen vanaf 7.00 uur.

Milheezer Mega's

Op de plattegrond in de bijlage kun je zien waar deze basisgroep gehuisvest is. Dit lokaal wordt ook gebruikt door de voorschoolse opvang. Deze groep maakt ook gebruik van andere ruimten zoals de gymzalen, de zalen van de schans, de gang en centrale hal. De buitenruimte wordt gedeeld met school. Op deze groep worden maximaal 11 kinderen in de leeftijd van 4 tot 13 jaar opgevangen. In de praktijk worden hier de oudste BSO kinderen opgevangen. Voor het doorstromen naar de volgende groep hanteren we géén harde leeftijdsgrens maar kijken vooral naar de behoefte van kinderen en groepssamenstelling. Doorschuiven naar de volgende groep gaat altijd in overleg met ouders.

Deze groep is op maandag, dinsdag en donderdag geopend. In schoolweken van 14.45 tot 18.30 uur. Op studiedagen is deze groep geopend van 7.30 tot 18.30 uur, er is dan ook een mogelijkheid om extra opvang in te kopen vanaf 7.00 uur.

Voorschoolse opvang

De voorschoolse opvang maakt gebruik van het lokaal van de "Milheezer Mega's". Tijdens de voorschoolse opvang worden alle kinderen van 4 tot 13 jaar één groep opgevangen. De voorschoolse opvang is op maandag, dinsdag, woensdag en donderdagochtend geopend van 7.30 tot 8.30 uur.

Vakantieopvang

Tijdens de vakanties worden alle kinderen van 4 tot 13 jaar met een vakantiecontract op één groep opgevangen. Afhankelijk van het aantal kinderen, de leeftijden en de geplande activiteiten bekijken we per dag of we het lokaal van de "Milheezer Maxi's" of van de "Milheezer Mega's" gebruiken. De vakantiegroep is elke schoolvakantie op maandag, dinsdag en donderdag geopend van 7.30 tot 18.30 uur, er is dan ook een mogelijkheid om extra opvang in te kopen vanaf 7.00 uur.

3. PEDAGOGISCHE HOOFDDOELEN

Het overkoepelend pedagogisch beleid van GOO benoemt vijf pedagogische hoofddoelen. In dit hoofdstuk vertalen we deze naar onze dagelijkse praktijk.

De hoofddoelen zijn:

- 3.1 De zorg voor fysieke en emotionele veiligheid.
- 3.2 Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties.
- 3.3 Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties.
- 3.4 Waarden en normen; onze cultuur.
- 3.5 Samenwerken met ouders.

3.1 De zorg voor fysieke en emotionele veiligheid

Het bieden van een gevoel van veiligheid is de meest basale pedagogische doelstelling voor alle vormen van opvang en onderwijs. Het draagt bij aan het welbevinden van de kinderen en het maakt het mogelijk om andere pedagogische doelstellingen te realiseren. Als kinderen zich goed voelen, kunnen ze groeien en zich ontwikkelen.

Drie aspecten bepalen de emotionele veiligheid en het welbevinden van jonge kinderen:

1. Goede en vertrouwde relaties.
2. Structuur en voorspelbaarheid.
3. Een gezonde omgeving en voldoen aan basisbehoeftes.

Hieronder staat per aspect hoe wij hier invulling aan geven.

1. Goede en vertrouwde relaties

Wennen

Tijdens de wenperiode wordt er een basis gelegd voor de vertrouwensrelatie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen pedagogisch medewerker en ouder. Deze wenperiode begint met een intakegesprek. Dit gesprek wordt gevoerd door een pedagogisch medewerker die op de dag(en) werkt waarop een kind naar de opvang komt. Deze pedagogisch medewerker is tevens de mentor van het kind. Tijdens het intakegesprek legt de pedagogisch medewerker het reilen en zeilen van de groep uit en wordt de pedagogische aanpak die op de opvang en thuis gehanteerd wordt met elkaar besproken. Daarbij worden ook kind specifieke kenmerken en behoeftes besproken en de wenmomenten voor de wenperiode gepland.

Hieronder wordt per opvangvorm het wenbeleid nader toegelicht

Dagopvang

Om een kind rustig te laten wennen aan de nieuwe omgeving plannen we twee wenmomenten in. De eerste keer komt een kind ongeveer anderhalf uur wennen. De tweede keer komt een kind een half dagje wennen. Het wennen wordt in overleg met ouders ingepland.

Peutergroep

Op de peutergroep komen kinderen twee keer anderhalf uur wennen. Het wennen wordt in overleg met ouders ingepland.

BSO

Op de BSO komen kinderen twee keer anderhalf uur wennen. Het wennen wordt in overleg met ouders ingepland.

Deze wenmomenten zijn bedoeld om de overgang naar de opvang zo soepel mogelijk te laten verlopen. Het wennen is een service en begint ongeveer twee weken voor de startdatum van de opvang. In geval van een spoedplaatsing zal dit niet altijd mogelijk zijn.

Na ongeveer drie maanden is er een evaluatiemoment met de ouders. Ouders krijgen een evaluatieformulier mee en we plannen een gesprekje met de ouders als zij daar behoefte aan hebben.

Een vaste stamgroep/basisgroep

Alle kinderen zijn geplaatst in een vaste stamgroep. Een aantal kinderen maken op ons kindcentrum gebruik van twee stamgroepen geplaatst zijn, dit is contractueel vastgelegd.

Tussen 7.00 tot 8.15 uur worden de groepen “Milheezer Mini’s” en “Milheezer Ukkies” samengevoegd. In de middag van 17.30 tot 18.30 worden de groepen “Milheezer Maxi’s” en “Milheezer Mega’s” samengevoegd. Deze laatste twee groepen worden afhankelijk van het aantal kinderen tijdens studiedagen ook **samengevoegd**.

Verder kan het incidenteel voorkomen dat we groepen samenvoegen, dit doen we enkel als er een tekort is aan invalkrachten en we hiermee kunnen voorkomen dat groepen gesloten moeten worden. Wanneer we groepen samenvoegen worden ouders hier vooraf over geïnformeerd en vragen we hen hierover d.m.v. een formulier om toestemming.

Inzet personeel

Vaste vertrouwde pedagogisch medewerkers

In een stamgroep werken vaste, vertrouwde pedagogisch medewerkers. Zij werken zoveel mogelijk op vaste dagen en op vaste tijden. Een vaste pedagogisch medewerker biedt sociaal-emotionele veiligheid aan een kind. Zij weet hoe een kind zich ontwikkelt, waar het gestrest van raakt en weet waar het behoefte aan heeft

Vaste gezichteneis 0-jarige

Aan een kind tot 1 jaar worden ten hoogste twee vaste pedagogisch medewerkers toegewezen. Op de vaste dagen dat het kind komt, is er minimaal een van deze twee pedagogisch medewerkers werkzaam. Als de omvang van de stamgroep vraagt om inzet van meer dan twee pedagogisch medewerkers, dan mogen maximaal drie vaste pedagogisch medewerkers aan het kind worden toegewezen. Voor kinderen met flexibele dagen geldt de “vaste gezichten-eis” niet.

Beroepskracht kind-ratio (BKR)

Binnen de kinderopvang werken we met een vaste beroepskracht-kind ratio (BKR). Voor de BKR houden we ons aan de wettelijke regels (o.a. CAO Kinderopvang en de Modelverordening Kinderopvang) en het daarbij behorende toetsingskader van de GGD. Deze BKR houdt rekening met de leeftijden van de kinderen. Zo werken er bijvoorbeeld op een groep van 12 kinderen van 0-4 jaar minimaal twee pedagogisch medewerkers. Bij de buitenschoolse opvang zijn dit twee medewerkers op 20 kinderen. GOO Kinderopvang hanteert ten minste de minimale richtlijn, maar om goede kwaliteit te bieden wordt er indien nodig (in overleg met de groepsleiding) extra personeel ingezet. Bij het peuterwerk werken 2 pedagogisch medewerksters op een groep van maximaal 16 kinderen.

3-uursregeling

De dagopvang mag per dag 3 uur afwijken van het BKR. Dit betekent dat er aan het begin en eind van de dag (als kinderen nog gebracht moeten worden of al gehaald zijn) en tijdens de middagpauze van pedagogisch medewerkers (als veel kinderen slapen) minder pedagogisch medewerkers aanwezig (kunnen) zijn op de groep. Concreet betekent dit dat we in de ochtenden maximaal 45 minuten af van 7.30 tot 8.15 uur. Aan het begin van de middag wordt er pauze gehouden waardoor we op dat moment maximaal 1,5 uur afwijken. Aan het einde van de dag wijken we maximaal 45 minuten af van 17.15 tot 18.00 uur.

Bovenstaande geldt ook voor de openingsdagen van de BSO tijdens de schoolvakantieweken of op schoolvrije dagen als de BSO minimaal 10 uur aaneengesloten geopend is.

Gedurende de schoolweken mag op de BSO groepen een half uur worden afgeweken van het BKR. In de praktijk betekent dit dat we bij de BSO op maandag en dinsdag aan het einde van de dag maximaal 30 minuten afwijken van 17.30 tot 18.00 uur. Op donderrdagen wijken we bij de VSO 15 minuten af, namelijk van 7.45-8.00 uur, bij de BSO wijken we op deze dag ook 15 minuten af, namelijk van 17.30-17.45 uur.

Stagiaires en pedagogisch medewerker in opleiding

Naast gediplomeerde pedagogisch medewerkers kunnen er ook stagiaires of pedagogisch medewerkers in ontwikkeling werkzaam zijn op de groep. Zij maken deel uit van het team en worden begeleid door gediplomeerde medewerkers volgens de richtlijnen uit de CAO en/of volgens het stagebeleid. De stagiaire of pedagogisch medewerker in opleiding heeft een gelijkwaardige omgang met collega's. Om ook echt iets te kunnen leren, krijgen zij ook de nodige verantwoordelijkheden toebedeeld en mogen zij onder toezicht van een gekwalificeerd pedagogisch medewerker in principe alle voorkomende werkzaamheden uitvoeren, passend bij het opleidingsniveau. Een uitzondering hierop is het verstrekken van medicijnen. Stagiaires en pedagogisch medewerkers in ontwikkeling dragen geen eindverantwoordelijkheid over de kinderen. Een stagiaire of pedagogisch medewerker in ontwikkeling mag daarom nooit alleen op de groep staan. Van stagiaires en pedagogisch medewerkers in ontwikkeling wordt verwacht dat zij werken volgens de voor hen geldende richtlijnen die vastgelegd zijn in o.a. het stagebeleid, persoonlijk ontwikkelplan, de huisregels, gedragscode, het pedagogisch beleid en het pedagogisch werkplan.

Facilitaire ondersteuning

Op de Kastanjelaar hebben we een schoonmaakster in dienst die de pedagogisch medewerkers ondersteunt in de schoonmaakwerkzaamheden. Grote klussen als onderhoud en tuinonderhoud worden uitbesteed aan bedrijven of vrijwilligers. Hierdoor hebben de pedagogisch medewerkers de handen echt vrij voor de kinderen.

Achterwachtregeling

Indien er maar 1 pedagogisch medewerker aanwezig is in het gebouw, bijvoorbeeld bij opening of sluiting van het kindcentrum, dan is er een achterwacht geregeld. Een achterwacht is een volwassen persoon waarmee de afspraak gemaakt is dat deze inzetbaar is in het geval van noodsituaties. De achterwacht is als volgt geregeld. In de vakantie en op vrijdag is kindcentrum de Bakelaar achterwacht als er niemand van onderwijs of BSO aanwezig is. Zij kunnen binnen 10 minuten aanwezig zijn. Tijdens schooldagen zijn collega's van BSO en peuterwerk en het team van de school ook achterwacht bij calamiteiten. Tevens zijn de Kindcentrumleiders en/of clusterdirecteur bij calamiteiten te waarschuwen. Voorafgaande aan een schoolvrije periode (vakanties) wordt aangegeven wie de achterwacht voor deze periode is.

Aanwezigheid kinder-EHBO'er en BHV'er

Dagelijks is er tijdens de openingsuren minimaal 1 volwassene aanwezig met een geldig certificaat Kinder-EHBO en BHV voor iedere opvangvoorziening. De betreffende medewerkers volgen jaarlijks een herhalingscursus, zodat zij voldoende competent blijven in het uitvoeren van de EHBO en BHV taken. Zij controleren een aantal keer per jaar het ontruimingsplan, voeren minimaal een keer per jaar een ontruimingsoefening uit en brengen verbeteringen aan daar waar nodig.

Ruilen en incidentele opvang

Ouders kunnen gebruik maken van onze ruilservice. Dit betekent dat zij de dagen die ze niet gebruiken, op een ander moment kunnen inzetten. Via het ouderportaal wordt bijgehouden welke dagdelen een kind niet aanwezig was, bijvoorbeeld door ziekte, vakantie of een feestdag. Ouders kunnen die dagdelen onder bepaalde voorwaarden ruilen met een vergelijkbaar dagdeel door middel van een aanvraag via het ouderportaal. De bijhorende voorwaarden ontvangen ouders tijdens het intakegesprek en zijn terug te vinden op de website van GOO.

Naast de ruilservice biedt GOO ook de mogelijkheid tot incidentele opvang. Incidentele opvang is alleen mogelijk als de groepsbezetting dit toelaat. Als de opvang leidt tot extra inzet van personeel zal deze worden afgewezen. Incidentele opvang kan door ouders aangevraagd worden met het formulier "Aanvraag en machtiging incidentele opvang". Incidentele opvang kan op zijn vroegst 14 dagen voor de aanwezige extra dag worden toegekend of afgewezen.

Indien er bij een ruiling of incidentele opvang geen mogelijkheid is om een kind te plaatsen binnen de stamgroep van het kind, dan bestaat de mogelijkheid dat het kind met toestemming van de ouder op een andere groep geplaatst wordt. Ouders tekenen dan voor akkoord.

Elk kind heeft een mentor

Elk kind binnen de dagopvang, peuterwerk en BSO heeft een mentor. De mentor is altijd een vaste pedagogisch medewerker van de stamgroep. Wie de mentor is van een kind wordt (in principe door de mentor zelf) kenbaar gemaakt aan ouders tijdens het intakegesprek of tijdens het eerste wemmoment. De mentor is tevens de gesprekspartner van ouders tijdens het intakegesprek. De mentor zorgt dat ouders na 3 maanden een evaluatieformulier kunnen invullen waarna op aanvraag van ouders een evaluatiegesprek volgt. Ook zijn er jaarlijkse oudergesprekken met de mentor waarin het welbevinden en de ontwikkeling van het kind besproken wordt. De mentor volgt mentorkinderen op de voet, bespreekt de ontwikkeling van het kind met ouders, vraagt (indien nodig en met toestemming van ouders) informatie op bij collega's of derden en is het eerste aanspreekpunt voor ouders. Als het kind doorstroomt naar de basisschool of een andere opvangvoorziening of opvanggroep draagt de mentor het kinddossier over aan collega's van school en/of (BSO)opvang. Dat gebeurt bij zorgkinderen via een warme overdracht - dus persoonlijk - en alleen met toestemming van de ouders.

Bij afwezigheid van de mentor is een andere pedagogisch medewerker het aanspreekpunt. De mentor zorgt ervoor dat collega's op de groep op de hoogte zijn van bestaande afspraken. Hiervoor wordt onder meer gebruik gemaakt van het digitaal logboek dat iedere groep heeft en worden de structurele groepsoverleggen en kindbesprekingen benut.

2. Structuur en voorspelbaarheid

Zowel op het kinderdagverblijf (KDV) als bij het peuterwerk en de BSO is sprake van een vast ritme. Het geeft kinderen houvast als ze weten wat er staat te gebeuren. De dagindeling biedt voldoende ruimte en afwisseling om aan allerlei behoeftes van kinderen te kunnen voldoen, zoals rust en beweging. Een dag op Kindcentrum De Kastanjelaar ziet er globaal als volgt uit:

Dagindeling bij een KDV groep:

7.00-7.30 uur	<i>De aanwezige kinderen worden opgevangen in de groep en krijgen iets te eten. De kinderen mogen vrij spelen of doen een activiteit met de pedagogisch medewerker.</i>
7.30-9.00 uur	<i>Overige kinderen worden door hun ouders/verzorgers gebracht. Er is ruimte en gelegenheid voor een overdracht. Ondertussen wordt er in hoeken divers spel materiaal aangeboden of lezen we een verhaaltje voor.</i>
9.00-9.30 uur	<i>Nog even spelen en rond 9.15 uur gaan we samen opruimen.</i>
9.30-10.00 uur	<i>We zingen samen liedjes aan tafel en nemen het dagritme aan de hand van dagritmekaarten door met de kinderen. We eten samen fruit en drinken een beker water.</i>
10.00 – 10.45 uur	<i>We verschonen de kinderen of ze gaan naar de wc. Na de verschoningsronde hebben we een activiteit binnen of spelen we een half uurtje buiten.</i>
10.45-11.30 uur	<i>Kinderen mogen gaan spelen/ontdekken op de groep. De groep is ingericht met spel materiaal passend bij het thema. We bieden verschillende activiteiten aan passend binnen het thema. Bij mooi weer passen we onze activiteiten aan en doen we deze buiten.</i>

11.00-11.30 uur	<i>De baby's krijgen afhankelijk van hun ritme de fles. De groep wordt opgeruimd en klaar gemaakt voor de broodmaaltijd.</i>
11.30-12.00 uur	<i>De kinderen wassen hun handen en gaan aan tafel. Ze krijgen melk en mogen kiezen wat voor beleg ze willen: de kinderen worden gestimuleerd gevarieerd beleg te eten. Iedereen wacht met eten totdat we gezamenlijk "Smakelijk eten" hebben gezongen.</i>
12.00-12.30 uur	<i>Na het wassen van handen en gezichten worden de kinderen verschoond of gaan naar de wc. Sommige kinderen gaan slapen.</i>
12.30-13.00 uur	<i>Kinderen kunnen opgehaald of gebracht worden.</i>
13.00-14.30 uur	<i>Met de kinderen die wakker zijn wordt er een activiteit gedaan zoals bv. puzzelen, interactief voorlezen, kleien, bewegingsspelletjes. Als de meeste kinderen wakker zijn krijgen ze wat te drinken.</i>
14.30-15.30 uur	<i>Tijd voor een activiteit. Kan binnen of buiten zijn.</i>
15.00-15.30 uur	<i>Afhankelijk van hun ritme krijgen de baby's de fles.</i>
15.30-16.00 uur	<i>De kinderen komen aan tafel voor groente (tomaat, augurk, komkommer enz.) en een bekertje drinken. Kinderen tot 1 jaar krijgen in overleg met de ouders een (zelf meegebrachte) groentehap.</i>
16.00-17.00 uur	<i>De kinderen worden verschoond of gaan naar de wc. De kinderen gaan vrij spelen in de groepsruimte of buiten.</i>
16.30-18.30 uur	<i>De kinderen kunnen worden opgehaald. Ook nu kan er een praatje met de pedagogisch medewerker gemaakt worden. Op het bord in de groep staan de voedingen en slaaptijden. Ook kunnen ouders hier lezen welke activiteiten er die dag binnen het thema gedaan zijn.</i>

De baby's hebben allemaal hun eigen dagritme en voedingspatroon. We proberen zoveel mogelijk gewoontes en tijden van de thuissituatie over te nemen.

Herkenbare rituelen geven kinderen steun en een vertrouwd gevoel. We bouwen daarom dagelijks kleine rituelen in ons programma in, zoals het zingen van liedjes voor het eten of in de trappelzak een boekje lezen op de bank voor het dutje. Ook 's morgens zwaaien naar papa/mama of opa/oma is voor veel kinderen een vast ritueel. Naast deze dagelijkse gewoontes hebben we ook rituelen bij bepaalde gebeurtenissen, zoals het vieren van een verjaardag of afscheidsfeestje wanneer een kind vier jaar wordt en naar de basisschool gaat.

Dagindeling Peuterwerk

8.15 - 8.30 uur	<i>Kinderen worden door hun ouders/verzorgers gebracht. Er is ruimte en gelegenheid voor een overdracht.</i>
8.30 – 9.30 uur	<i>We beginnen met een activiteit aan tafel of vrij spelen. Rond 9.30 uur maken we een opruimkringetje en zingen het opruimlied. Daarna gaan we samen opruimen.</i>
9.30 – 10.15 uur	<i>We gaan in de kring zitten, zingen het goedemorgen liedje, begroeten elkaar en nemen het dagritme door met de kinderen. Daarna bekijken we samen wie het hulpje van die dag is. Het hulpje mag het fruit uitdelen en daarna zingen we het liedje "de plantjes krijgen water." Hierna gaan we fruit eten. Soms wordt er in de kring nog een activiteit gedaan.</i>

10.15 uur	<i>De kinderen die zindelijk zijn gaan naar het toilet. Bij de andere kinderen wordt gecontroleerd of ze een schone luier nodig hebben. Daarna wordt als het kan nog even de afwas gedaan.</i>
10.30 uur	<i>We doen een activiteit. Wat dit is, is afhankelijk van het thema. Een knutselactiviteit of spelletje doen we vaak om de beurt in kleine groepjes (max 6 kinderen) De andere kinderen mogen dan vrij spelen.</i>
11.00 – 11.30 uur	<i>We spelen buiten</i>
11.30 – 12.10 uur	<i>We gaan naar binnen en eten gezamenlijk een boterham.</i>
12.10 uur	<i>We maken een kringetje en zingen het afscheidsliedje, we delen zo nodig nog wat uit en vervolgens mag het hulpje m 12.15 uur de ouders binnenroepen.</i>
12.15 - 12.25 uur	<i>De kinderen worden opgehaald door de ouders of verzorgers. Er is tijd voor een overdracht.</i>

Dagindeling BSO Groep:

7.00-7.30	<i>Kinderen met vervroegde opvang worden gebracht.</i>
7.30-9.00	<i>Kinderen met voorschoolse opvang (evt. vakantieopvang) worden door hun ouders/verzorgers gebracht bij de BSO groep. Er is ruimte en gelegenheid voor een overdracht. Kinderen mogen zelf iets kiezen om te doen. Om 8.15 wordt er opgeruimd en daarna worden de kinderen naar de klas gebracht.</i>
9.00-9.30	<i>Tijdens vakantiedagen gaan we nog lekker even spelen en rond 9.30 gaan we samen opruimen.</i>
9.30-10.00	<i>Tijdens vakantiedagen nemen we het dagprogramma door met de kinderen. We eten samen fruit en drinken een beker ranja.</i>
10.45-11.30	<i>Afhankelijk van de activiteit van die dag, kijken we hoe laat we deze activiteit doen. Kinderen zijn vrij om te kiezen. Ze kunnen mee doen met de activiteit of mogen zelf vrij spelen. De oudere kinderen (8+) mogen zelfstandig in een klein groepje op het schoolplein spelen (mits ouders hiervoor hebben getekend). Soms maken we een uitstapje in de buurt. Computeren en gamen behoren zeker ook tot de mogelijkheden, echter met duidelijke limieten.</i>
11.45	<i>Er wordt opgeruimd en de tafel wordt gedekt (de kinderen die willen mogen helpen) vervolgens gaan we eten.</i>
12.30-13.00	<i>Tijdens vakantiedagen worden tussen 12.30-13.00 uur kinderen die een halve dag komen gebracht of gehaald.</i>
13.00-15.00-18.00	<i>Na de lunch gaan de kinderen vrij spelen of doen we de geplande activiteit. Rond 15.00 uur drinken we wat ranja en eten we een fruit. Daarna mogen ze weer vrij gaan spelen. Op het eind van de middag worden ze opgehaald</i>
14.45-15.00	<i>In schoolweken worden de kleuters worden door hun juf naar de BSO gestuurd, de andere kinderen komen zelf. De kinderen mogen even vrij spelen tot dat iedereen er is, daarna gaan we handen wassen en aan tafel.</i>
15.00-15.30	<i>We gaan samen fruit eten en wat drinken.</i>
15.30 -	<i>In schoolweken bieden we dagelijks rond 15.30 uur een GOO For Fun-activiteit aan passend binnen het thema (zie pagina 23). Kinderen zijn vrij om te kiezen of zij aan de activiteit mee willen doen. Ze mogen ook vrij spelen en de oudere kinderen (8+) mogen zelfstandig in een klein groepje op het schoolplein spelen. Computeren en gamen behoren zeker ook tot de mogelijkheden, echter met duidelijke limieten. Bij mooi weer passen we onze activiteiten aan en doen we deze buiten.</i>
16.30-18.30	<i>Ouders/ verzorgers komen de kinderen in de stamgroep weer ophalen. Er is ruimte en gelegenheid voor een overdracht. Ondertussen kunnen de kinderen die er nog zijn vrijspelen. Om 17.00/17.15 zorgen we dat het grootste deel wordt opgeruimd.</i>

3. Een gezonde omgeving en voldoen aan basisbehoeftes

In een goed ingerichte ruimte kunnen kinderen zonder belemmering spelen, ontdekken en gezellig of rustig samen of alleen zijn. Voor onze medewerkers is het bovendien fijn om in een plezierige en efficiënte omgeving te werken. Zowel onze binnen- als buitenruimtes voldoen aan hoge veiligheidseisen. In alle ruimtes zijn de juiste hygiënische maatregelen getroffen. Aandacht voor de gezonde ontwikkeling van de kinderen uit zich onder meer in een goed binnenklimaat (zoals schone lucht en een goede temperatuurregeling) en toegankelijke en aantrekkelijke buitenspeelmogelijkheden.

Jonge kinderen zijn heel gevoelig voor de omgeving waarin ze verkeren. Ouders beoordelen een groep in eerste instantie ook op het uiterlijk van het gebouw en de sfeer in de groep. Ouders en kinderen willen zich welkom en thuis voelen. Mede daarom hangen we foto's en knutselwerkjes van de kinderen op.

Bij een gezonde ontwikkeling hoort ook ruimte om te leren en spelen. Daarom wordt steeds een balans gezocht tussen de noodzakelijke veiligheid en de al even noodzakelijke uitdaging. Kinderen leren binnen en buiten om te gaan met risico's die ze aankunnen. Iedere locatie heeft een beleidsplan Veiligheid en Gezondheid, dat inzichtelijk maakt hoe we op de locatie werken. Doel is de kinderen en medewerkers een zo veilig en gezond mogelijke werk-, speel- en leefomgeving te bieden, waarbij kinderen beschermd worden tegen risico's met ernstige gevolgen en leren omgaan met kleine risico's. Jaarlijks wordt deze omgeving gecontroleerd door de GGD.

3.2 Gelegenheid tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties

Het is fijn voor kinderen om te ervaren dat ze zelf iets kunnen; daarmee groeit hun gevoel van persoonlijke competentie. Op allerlei gebieden bieden wij kinderen de mogelijkheid om dit te ontwikkelen. Wij geven ze het gevoel dat ze er mogen zijn en vertrouwen op hun eigen kracht. Kinderen leren nu eenmaal door vallen en opstaan en hebben een groot doorzettingsvermogen. Onze pedagogisch medewerkers bieden kinderen de ruimte om op onderzoek uit te gaan en bevorderen hun zelfstandigheid door ze aan te moedigen zelfstandig te eten, spelen, op te ruimen en zichzelf aan en uit te kleden. Zo worden kinderen zich bewust van hun eigen kunnen.

“Kijk, ik mag er zijn” (emotionele competenties)

Alle kinderen die binnenkomen, worden persoonlijk begroet door de pedagogisch medewerker. Ze worden welkom geheten en bij de naam genoemd. Bij het afscheid nemen wordt gezwaaid en soms ook geknuffeld. Als kinderen iets te vertellen hebben, luisteren we naar ze en geven we complimentjes. Als we bepaald gedrag moeten corrigeren, geven we aan hoe het anders kan. We laten duidelijk merken dat het gedrag wordt afgekeurd en niet het kind zelf. We zeggen dus niet “je bent stout”, maar “het doet pijn als je iemand slaat, dus dat vinden we niet goed”.

“Kijk, ik kan het zelf” (motorisch-zintuiglijke competenties)

Kinderen zien ons dingen doen die ze graag zelf willen doen. Bijvoorbeeld de jas aan- en uittrekken en opruimen. Wij stimuleren dit. Ook betrekken we kinderen bij het uitvoeren van taken zoals het klaarmaken van de tafel, het wegbrengen van de was of naar een andere groep lopen om wat te vragen.

“Kijk, ik voel, denk en ontdek” (cognitieve competenties)

Cognitieve ontwikkeling heeft te maken met denken, leren, benoemen en herinneren. We zijn hier de hele dag mee bezig, onder meer op de volgende manieren:

- (Doe)liedjes zingen.
- Geheugenspelletjes.
- Puzzelen.
- Gesprekjes voeren.

- Boekjes lezen.
- Activiteiten rondom voor- en vroegschoolse educatie (VVE).

“Luister, ik kan het zelf zeggen” (taal- en communicatieve competenties)

Taalontwikkeling begint al bij de geboorte. In ons kindcentrum praten we daarom de hele dag met de kinderen. Met baby's tijdens het verschonen, in bed leggen, knuffelen en voeden. Ook bij de dreumesen en peuters vertellen we wat we doen. Liedjes worden ondersteund door gebaren, bij verhalen maken we gebruik van gebaren en mimiek, we voeren gesprekjes met kinderen over dingen die hen bezighouden. Als kinderen iets op een verkeerde manier zeggen, herhalen we wat het kind bedoelt op de juiste manier, zonder het kind te corrigeren.

“Ik kan dansen, zingen en iets maken” (expressieve en beeldende competenties)

Voor de creatieve ontwikkeling van kinderen is het belangrijk dat er volop mogelijkheden zijn voor ervaren en ontdekken. Ook vinden we van groot belang aan te leren dat sport en spel plezier bieden, en dat er geen voorwaarden of gewenst eindresultaat aan verbonden zijn. Het is per definitie goed wat een kind doet of maakt. Expressieve en beeldende competenties ontwikkelen we door dans en beweging, zingen en muziek maken, tekenen en verven, verkleeden en toneelspelen en door het bouwen met constructiemateriaal.

3.3 Gelegenheid tot het ontwikkelen van sociale competenties

In onze kindcentra zitten de kinderen altijd in een groep. Hierdoor krijgen ze extra kansen om zich op sociaal gebied te ontwikkelen. Pedagogisch medewerkers spelen hierbij een belangrijke rol en besteden dan ook veel aandacht aan het sociale aspect van de ontwikkeling.

“Kijk, we doen het samen” (sociale competenties)

Bij de sociale ontwikkeling van kinderen hoort dat ze zich leren verplaatsen in een ander en leren communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen.

Wij spreken de kinderen met hun naam aan om ze het gevoel te geven bij de groep te horen. Pedagogisch medewerkers leren kinderen rekening te houden met elkaars gevoelens door deze te benoemen. Ook leren ze de kinderen om hulp te geven en te vragen.

Samen spelen en imiteren

Samen spelen is erg belangrijk binnen ons kindcentrum. Door veel samen te spelen en elkaar te imiteren, leren kinderen namelijk rekening houden met elkaars behoeften en gevoelens. Ze leren delen, conflicten oplossen en zich verzoenen.

De kinderen krijgen kleine taakjes binnen de groep. Ze helpen om de tafel te dekken en af te ruimen. De oudere kinderen kunnen/mogen de jongste kinderen helpen met voor hen nog moeilijke taakjes, zoals samen het bordje naar het aanrecht brengen of samen de jas ophangen.

We respecteren spirituele of godsdienstige gevoelens van diverse geloofsovertuigingen. Door samen religieuze liedjes te zingen en samen religieuze feesten te vieren, laten wij kinderen kennismaken met verschillende gebruiken van andere culturen.

Belangstelling tonen en begeleiding bieden

We houden de persoonlijke en sociaal-emotionele ontwikkeling van een kind goed in de gaten. Daar passen we onze begeleiding op aan. Als kinderen ervaren dat ze er mogen zijn en dat het niet gaat om wat ze kunnen of hoe ze zich gedragen, dan zijn we op de goede weg. Belangstelling tonen hoort daar ook bij. We benoemen het als een kind naar de kapper is geweest en vragen wie in het weekend iets leuks heeft gedaan. We motiveren kinderen door te zeggen “dat kun je wel” en door het geven van complimenten als “dit heb je goed gedaan”. We benoemen ook de emoties van kinderen, al dan niet in het bijzijn van andere kinderen: “Ik zie dat je boos bent, klopt dat?”

We begeleiden conflicten totdat we er nagenoeg zeker van zijn dat de kinderen vaardigheden bezitten om ze zelf op te lossen. Dan houden wij toezicht en grijpen indien nodig in.

We leren kinderen om voor zichzelf op te komen. Een kind dat erg temperamentvol, snel, slim of vlot is, heeft niet meer rechten dan een ander kind. We zijn allemaal gelijk.

Interactie baby's

Als baby's verdrietig zijn, laten we ze niet te lang huilen. We lachen en praten veel tegen baby's, zo krijgen we verschillende manieren van interactie. Om het taalgevoel te ontwikkelen, gebruiken we veel verschillende woorden. Vaak zijn we een-op-een met de baby's bezig: tijdens het verschonen op de commode, bij het geven van de fles of wanneer ze op schoot zitten bijvoorbeeld. Er wordt ook veel contact gemaakt met de baby door te spiegelen.

Interactie dreumesen

We geven kinderen de ruimte om zelf te ontdekken. Natuurlijk houden we hierbij rekening met de leeftijd en het niveau van het kind. Op de dreumes-leeftijd spelen kinderen nog niet echt mét elkaar, maar naast elkaar. Zo kan het voorkomen dat een kind met speelgoed speelt dat door een ander kind wordt afgepakt. In zo'n situatie leren wij de kinderen dit zelf op te lossen. Lukt dat niet, dan ondersteunen we ze hierbij. We geven het kind korte en duidelijke boodschappen: "ik wil dat je stopt met...", "wie was daarmee aan het spelen?", "had jij die auto?".

Interactie peuters

Peuters leren samen spelen, rekening houden met elkaar, op hun beurt wachten, gehoorzamen en respect voor anderen hebben. Als kinderen een ander kind pijn doen, zetten we ze even apart en leggen we uit waarom we dat doen. Vervolgens moeten ze sorry zeggen voordat ze weer mogen gaan spelen. Samen spelen is belangrijk; tot een compromis komen en uitvogelen hoe een spel gaat, ondervinden de peuters zelf. Natuurlijk met ondersteuning van de medewerkers, als dat nodig is. Aan tafel letten we op de tafelmanieren: we vinden het belangrijk dat kinderen netjes leren eten, op elkaar wachten en naar elkaar luisteren.

Interactie schoolkinderen

We stimuleren vriendschappen, maar zien er ook op toe dat kinderen bij activiteiten niet steeds met dezelfde kinderen omgaan. Gericht op de sociale competentie vinden we namelijk dat er oog moet zijn voor verschillende omgangsvormen. Vanzelfsprekend zijn we altijd alert op pesterijen. Als er ruzie is, lossen we dit op een positieve en rustige manier op, zodat geen partij zich sterk of juist gekwetst voelt. We leren kinderen compromissen te sluiten.

3.4 Waarden en normen; onze cultuur

Kinderen willen er graag bij horen. Ze zijn ontvankelijk voor regels en gezamenlijke rituelen en leren gehoorzamen. Hierdoor gaan ze minder impulsief reageren. Een van de bijbehorende competenties is het uiten van emoties op een acceptabele wijze (dus geen driftbui, maar rustig vertellen waarom je het ergens niet mee eens bent). Andere vaardigheden zijn: beseffen dat het eigen gedrag iets teweegbrengt bij anderen en voor jezelf opkomen.

***"Kijk, ik mag er zijn en ik hoor erbij"* (morele competenties)**

We stimuleren kinderen rekening te houden met elkaar, te luisteren naar elkaar, ieders mening te respecteren en het te benoemen als iemand gekwetst wordt. We benoemen vooral positief gedrag en geven hier complimentjes over.

Bij ongewenst gedrag maken we een bewuste keuze dit te negeren, een alternatieve oplossing te zoeken of het gedrag te corrigeren. Onze keuze is altijd gericht op het helpen van het kind in zijn of haar ontwikkeling. Corrigeren gebeurt alleen op een manier die binnen de belevingswereld van een kind past en heeft het meeste effect als er weinig tijd verstreken is tussen gedrag en correctie

handelen. Door positief gedrag te benoemen en complimentjes te geven, leren wij kinderen dit gedrag te herhalen.

3.5 Samenwerken met ouders

Wij kunnen ons werk alleen goed doen als het contact en de samenwerking met ouders goed is. We hebben daarom verschillende contactmomenten.

Intakegesprek en wenmomenten

Het eerste contact tussen de pedagogisch medewerker en de ouders van de kinderen is tijdens een intakegesprek en aansluitend de wenmomenten. Wij krijgen tijdens deze wenperiode zicht op de gevoelens, ervaringen en wensen van de ouders. Andersom krijgen ouders zicht op de manier waarop wij kinderen opvangen, begeleiden, opvoeden en stimuleren in hun ontwikkeling.

Evaluatiegesprek

Na drie maanden krijgen ouders een evaluatieformulier. Hoe gaat het met het kind op de opvang of peuterwerk? Hoe zijn de ervaringen van ouders? Voldoen we aan hun verwachtingen? Op dit formulier is uiteraard ruimte voor vragen en opmerkingen. Wij vertellen ook over onze eerste ervaringen met het kind. Voor ouders is het belangrijk te weten en te volgen hoe het met hun kind gaat.

Breng- en haalmomenten

Bij het brengen of ophalen van de kinderen is altijd ruimte voor een praatje; om het wel en wee van het kind te bespreken of om andere zaken aan te kaarten. In onze communicatie is altijd sprake van tweerichtingsverkeer. Wij weten soms niet wat er met een kind aan de hand is of wat we het beste kunnen doen in een bepaalde situatie. We vragen dan advies aan de ouders: hoe pakken zij het thuis aan en hoe gedraagt het kind zich bij hen? Het komt ook voor dat ouders ons om advies vragen. We zetten ons dan altijd in om gezamenlijk naar oplossingen te zoeken op basis van ervaringen van zowel ouders als onze medewerkers. Ouders kunnen bij zorgen of vragen altijd een oudergesprek aanvragen. Ook onze pedagogisch medewerkers kunnen zo'n gesprek aanvragen als daar behoefte aan is.

Jaarlijks oudergesprek

Ieder kind wordt tijdens een opvangdag zoveel mogelijk geobserveerd. Tijdens de observatie wordt gelet op o.a. basiskenmerken, welbevinden, betrokkenheid, de verschillende ontwikkelingsgebieden en risicofactoren. In paragraaf 4.3 vindt u meer informatie hierover. Eenmaal per jaar, rond de verjaardag van het kind, worden de observaties geregistreerd en de resultaten besproken met ouders tijdens een oudergesprek. Een oudergesprek kan tussentijds ook altijd aangevraagd worden door zowel de ouders als pedagogisch medewerkers.

Ouderportaal

Voor aanvang van de opvang ontvangen ouders inloggegevens voor het digitale ouderportaal Konnect. Hier worden relevante informatie, recente ontwikkelingen, activiteiten of foto's en verhaaltjes van leuke gebeurtenissen geplaatst. Dit is tevens het middel waarmee pedagogisch medewerkers en ouders elkaar voor de opvang relevante informatie kunnen sturen, maar waar ouders hun kind ook kunnen aan- en afmelden voor een (incidentele) opvangdag. Via Konnect ontvangen ouders ook de algemene en kindcentrumbrede ouderinfo. Deze wordt ongeveer 1x per 2 weken uitgebracht. Voor elk thema ontvangen de ouders een informatiebrief met daarin informatie over boeken, liedjes, activiteiten en tips om thuis met de kinderen te doen. Ouders ontvangen twee keer per jaar de GOO-brede nieuwsbrief.

Whiteboard

Whiteboard Voor dagopvang hangt bij de commode een whiteboard waarop gedurende de dag bijzonderheden van het kind worden genoteerd, zoals de slaaptijden, en eventueel het eetgedrag van het kind. Voor dagopvang Groep 2-4 jaar hangt dergelijk whiteboard in de groepsruimte.

Daarnaast ontvangen de ouders van kinderen tot een jaar een babykaartje waarop alle bijzonderheden van de dag worden genoteerd.

Oudercommissie

Binnen Goo is er per locatie een Kindcentrumraad, deze bestaat uit OR en MR

Er staan een aantal centraal, jaarlijks terugkomende onderwerpen op de agenda, zoals de tarieven voor het volgend jaar, de binnengekomen GGD-rapporten, het pedagogisch beleidsplan van de locatie(s), vakantierooster, verdeling groepen, begroting enz..

Na elk overleg maakt de voorzitter een verslag voor in de ouderinfo, zodat alle ouders van het kindcentrum kunnen lezen wat er besproken is.

*Info GOO-Raad

Meepraten over onderwijs en opvang?

Wat is de ideale profielschets voor de nieuwe directeur van een kindcentrum? Is het pedagogisch beleid voor verbetering vatbaar? Is de begroting verantwoord? Hoe richten we de buitenruimtes van onze kindcentra in? Hoe gaan we als organisatie om met social media? De GOO-raad buigt zich over allerlei vraagstukken die de afzonderlijke kindcentra overstijgen. Als lid van deze raad geef je gevraagd én ongevraagd advies hierover. De GOO-raad bestaat naast de afzonderlijke Kindcentrum raad van de verschillende kindcentra.

4. PEDAGOGISCHE KWALITEIT

4.1 Pedagogische ontwikkeling en reflectie

Het werken aan pedagogische kwaliteit is een continu proces; planmatigheid en structuur zijn middelen om dit proces te waarborgen. Planmatig werken uit zich in structurele interactie-, overleg- en evaluatiesituaties van waaruit we onze pedagogische doelen (bij)stellen.

4.2 Pedagogische kwaliteit en professionalisering.

Bij GOO werken enthousiaste, betrokken en goed opgeleide medewerkers. We kunnen onze pedagogische doelen alleen realiseren door professioneel handelen van onze medewerkers. Het werken aan pedagogische kwaliteit hangt samen met de verdere professionele ontwikkeling van onze medewerkers. Het is onze verantwoordelijkheid om medewerkers mogelijkheden te bieden om zich te blijven ontwikkelen in hun vakgebied. Door middel van een lerende organisatie kunnen we hier handen en voeten aan geven. Het opleidingsplan, dat is uitgewerkt in het pedagogisch beleidsplan, sluit aan bij de actuele eisen die gesteld worden aan kennis en vaardigheden. Hierin worden de laatste ontwikkelingen meegenomen. Het VE-opleidingsplan wordt jaarlijks opgesteld, geëvalueerd en eventueel bijgesteld. Op deze manier geven we structureel en cyclisch vorm aan de bij- en nascholing.

Vanuit de Wet Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang (Wet IKK) zijn de nieuwe kwaliteitseisen opgedeeld in vier thema's: de ontwikkeling van het kind centraal, veiligheid en gezondheid, stabiliteit en pedagogisch maatwerk en kinderopvang is een vak. Om het laatste thema goed vorm te kunnen geven, heeft GOO ervoor gekozen om de functie van pedagogisch beleidsmedewerker te splitsen in 2 taakgebieden, namelijk: coaching op te job én beleidsontwikkeling en implementatie.

Daarnaast geldt vanaf 1 januari 2022 voor alle VE locaties de verplichting van de inzet van een VE beleidsmedewerker. Deze extra uren (berekend op basis van het aantal doelgroepkinderen) betreffen extra uren bovenop de inzet die de wet IKK eist. Ook hier heeft GOO ervoor gekozen om de functie (op een gelijke wijze als bij pedagogisch beleidsmedewerker) in 2 taakgebieden te splitsen. Het takenpakket van een VE beleidsmedewerker bestaat o.a. uit de ontwikkeling en implementatie van het VE beleid en het takenpakket van de VE coach bestaat uit het coachen van beroepskrachten. Hierbij werken we met de volgende verdeelsleutel: 70% extra coachingsuren en 30% ophoging uren pedagogisch/VE beleidsmedewerker.

Stichting GOO heeft er voor gekozen om bovenstaande als volgt in de volgende gecombineerde functies weg te zetten:

1. **Hoofd Kwaliteit opvang en onderwijs:** is verantwoordelijk voor beleidsontwikkeling en implementatie van de pedagogische kwaliteit met als doel integratie, verbinding en verhoging van de pedagogische kwaliteit binnen de kindcentra gericht op opvang en onderwijs.
2. **Pedagogisch/VE beleidsmedewerker:** resulteert hiërarchisch onder Hoofd Kwaliteit opvang en onderwijs. De pedagogisch/VE beleidsmedewerker wordt ingezet om de pedagogische kwaliteit en de kwaliteit van het VE aanbod binnen de opvang te verhogen, te implementeren en te waarborgen.
3. **Pedagogisch/VE coach:** resulteert hiërarchisch onder hoofd kwaliteit opvang en onderwijs. De pedagogisch/VE coaches worden ingezet om de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers te verhogen gerelateerd aan de bovenstaande vier thema's, het pedagogisch beleid en het VE beleid.

De inzet van de pedagogisch/VE coaches vindt plaats op alle locaties binnen GOO, zodat alle pedagogisch medewerkers gecoacht worden (inclusief de pedagogische/VE coach zelf). De pedagogisch/VE coach fungeert als spil tussen het pedagogisch/VE beleid en de uitvoering ervan. De hulpvragen kunnen vanuit verschillende functies/rollen en vanuit verschillende perspectieven worden

ingebracht. Door middel van coaching on the job, individuele gesprekken, groeps gesprekken, etc., worden de medewerkers gecoacht.

De pedagogisch/VE coach:

- Helpt medewerkers in het signaleren van knelpunten en/of hiaten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden in relatie tot het pedagogisch/VE beleid en achterhaalt samen hun coachingsbehoeften. Indien nodig wordt een individueel/groepsgericht coachingsplan opgesteld.
- Draagt bij aan de kwaliteitsverbetering door het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij de begeleiding van de betreffende groep kinderen. Treedt afhankelijk van de situatie begeleidend, stimulerend of interveniërend op.

Taken pedagogisch/VE coach:

- Coaching on the job:
- Coachen/begeleiden van een team
- Overleg Pedagogisch/VE coach/beleidsmedewerker
- Overleg teamleider locatie
- Registratie coaching

Het pedagogisch beleidsplan, het VE opleidingsplan en de GOO standaarden (met daarin de omschreven doelen) zijn hierbij leidend.

Berekening en verdeling locaties

Op basis van het aantal FTE's werkzaam in de kinderopvang en het aantal doelgroepkinderen (beide peildatum januari) wordt jaarlijks de inzet van het aantal uren pedagogisch/VE coaches op GOO niveau en op locatieniveau vastgelegd. De berekening wordt jaarlijks toegevoegd aan het locatieplan.

De kindcentrumleider(s) van de kindcentra en de pedagogisch/VE coach zien erop toe dat alle pedagogisch medewerkers gecoacht worden. Dit kan onder andere door de inzet van een pedagogisch coach maar dit kan bijvoorbeeld ook door de inzet van een ex- of intern deskundigen.

Pedagogisch/VE beleidsmedewerker:

- De pedagogisch/VE beleidsmedewerker wordt ingezet om de pedagogische kwaliteit en de kwaliteit van het VE aanbod binnen de opvang te verhogen, te implementeren en te waarborgen.

Taken pedagogisch/VE beleidsmedewerker:

- Up to date houden van het beleid.
- Ondersteuning bieden n.a.v. de P&C cyclus.
- Opstellen urenverantwoording vóór januari.
- Overleg Pedagogisch/VE coach/beleidsmedewerker.
- VE-overleg gemeentes.
- Monitoring doelgroepkinderen
- Mede verantwoordelijk aanvraag en verantwoording subsidie.

Berekening en verdeling locaties

Voor de berekening van de inzet van pedagogisch beleidsmedewerker is het aantal LRK nummers leidend. Per LRK nummer moet 10 uur aan pedagogisch beleidsmedewerker worden ingezet. Voor de berekening van de inzet van VE beleidsmedewerker wordt het aantal doelgroepkinderen als uitgangspunt genomen. Jaarlijks wordt de inzet van pedagogisch/VE beleidsmedewerker op zowel GOO niveau als op locatieniveau berekend en vastgelegd. De berekening wordt jaarlijks toegevoegd aan het locatieplan.

De Pedagogisch/VE coach voor Kindcentrum de Kastanjelaar is Janneke Donkers. Zij is op maandag en vrijdagochtend werkzaam als pedagogisch coach. Het aantal uren wat zij als Pedagogisch/VE coach voor de Kastanjelaar werkt is zoals in volgende tabel beschreven verdeeld. De VE beleidsmedewerker voor Kindcentrum de Kastanjelaar is Mandy van Grunsven.

Pedagogisch/VE coach voor de Kastanjelaar	
Uren coaching op jaarbasis	43,5
Aantal doelgroep-kinderen	2
Uren VE beleidsmedewerker/ coaching op jaarbasis	20
Uren VE coaching op jaarbasis (verdeelsleutel 70%)	14
Totaal aantal uren pedagogisch coach + VE uren	57,5
Totaal aantal uren pedagogisch coach + VE uren, per week	1,2
Impuls kwaliteit; aantal uren extra (naar rato aantal FTE) per cluster/week	0,3
Totaal aantal uren per week	1,5

4.3 Observeren

Het welbevinden van kinderen is een voorwaarde voor groei en ontwikkeling. Wij vinden het belangrijk om hier op vaste momenten op te focussen, naast de dagelijkse aandacht die we voor de kinderen hebben. Pedagogisch medewerkers observeren de kinderen met het oog op ontwikkeling, veiligheid en welbevinden. Dagelijks vertellen ze de ouders over de belevenissen van het kind op die dag. Eens per jaar wordt een observatielijst over het kind ingevuld die tijdens het oudergesprek wordt besproken.

4.4 Vier-ogenprincipe

Het vier-ogenprincipe is een essentiële drempel tegen mishandeling en seksueel misbruik van kinderen. Dit betekent dat in een kinderdagverblijf met 0- tot 4-jarigen altijd een volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren. Dat betekent niet dat er altijd twee mensen op de groep moeten zijn.

Vertrekpunten zijn:

- De uitvoering van het vier-ogenprincipe is pedagogisch verantwoord.
- De wijze waarop invulling aan het vier-ogenprincipe wordt gegeven, is opgenomen in het veiligheids- en gezondheidsbeleid. Dit beleid is in te zien op onze locatie.
- Ouders en oudercommissies worden jaarlijks geïnformeerd over de invulling van het vier-ogenprincipe op hun locatie, bijvoorbeeld via de website.

Een open en eerlijke aanspreekcultuur binnen onze locaties is voor ons het allerbelangrijkste. Pas dan durven medewerkers elkaar aan te spreken op houding en gedrag. Als een medewerker dat - om wat voor reden dan ook - niet durft of wil, staan de deuren van de eigen manager/coördinator/directeur en van de vertrouwenspersonen van GOO altijd open. Ouders kunnen met hun zorgen en vragen terecht bij de manager/coördinator/directeur.

GOO Kinderopvang hanteert de volgende maatregelen om het vier-ogenprincipe verantwoord uit te voeren:

1. Een open aanspreekcultuur

Alle medewerkers worden gestimuleerd om feedback te geven, waardoor een open aanspreekcultuur ontstaat. We oefenen dit ook regelmatig. Bij functioneringsgesprekken komt het geven en ontvangen van feedback als vast punt aan de orde.

In de pedagogische beleidsplannen staat hoe we omgaan met de kinderen. Als collega's zich daar niet aan houden, spreken we hen daarop aan. Tijdens het groepsoverleg geven pedagogisch medewerkers feedback aan elkaar. Feedback gaat over dingen die goed gaan, maar ook over dingen die minder goed gaan. Dit maakt dat we kritisch blijven naar elkaar.

2. De omgangsnormen zijn vastgelegd in een gedrags- en beroepscode

De gedrags- en beroepscode is beschikbaar voor medewerkers.

3. Vier ogen, vier oren en transparantie

- Wij werken volgens de beroepskracht-kindratio, waardoor meestal meerdere pedagogisch medewerkers op een groep aanwezig zijn.
- De pedagogisch medewerkers lopen regelmatig onverwacht elkaars groepsruimtes in.
- De manager/coördinator/directeur komt regelmatig binnen in de groepsruimtes.
- De deuren van de groepsruimtes staan regelmatig open.
- Op opvanglocaties in scholen is de afspraak dat leerkrachten onregelmatig op de groep komen wanneer de pedagogisch medewerker alleen werkt.
- Verschillende locaties werken met het open-deurenbeleid. Dit betekent dat activiteiten plaatsvinden in een andere ruimte met andere kinderen, waarbij naast de vaste pedagogisch medewerker ook andere pedagogisch medewerkers betrokken zijn. Dit verhoogt de sociale controle en maakt dat kinderen activiteiten van verschillende ontwikkelingsgebieden krijgen aangeboden.
- Alle deuren van de groepen zijn voorzien van een raam/opening.
- Alle deuren naar de slaapkamers zijn voorzien van kijkgaten en/of ramen.
- In de slaapkamers staan de babyfoons altijd aan. Daarnaast wordt iedere 15 minuten op de slaapkamer gecontroleerd of de kinderen in orde zijn.
- Groepsruimtes en verschoonruimtes een doorzichtige afscheiding of blijft de deur open.
- Groepen worden samengevoegd als de beroepskracht-kindratio dat toelaat.
- In vakantietijd, als minder kinderen op de groep zijn, kan het voorkomen dat één pedagogisch medewerker op de groep staat. In dat geval kunnen we ervoor kiezen om twee groepen of zelfs locaties samen te voegen.
- Stagiairs worden over de groepen en de dagen verdeeld.
- Op momenten waarop ouders kinderen brengen en halen, kan een pedagogisch medewerker alleen op de groep staan. Ouders lopen in deze tijd de groep in en uit.
- De pedagogisch medewerkers hebben 's middags beurtelings een pauze van 45 minuten.

4. Strikte werving en selectie

- GOO hanteert een strenge werving-en-selectieprocedure. Sollicitanten, voor welke functie dan ook, worden door meerdere medewerkers gesproken.
- Van sollicitanten vragen wij referenties op bij de vorige werkgevers.
- Van alle medewerkers van GOO, ongeacht de functie, hebben wij een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Zo ook van alle stagiairs die minimaal drie maanden stage lopen.
- Nieuwe medewerkers kunnen pas starten met werken wanneer de afdeling P&O een originele VOG heeft ontvangen.
- Bij een maatschappelijke stage draait een stagiair maximaal 30 uur mee. Bij een snuffelstage is dit maximaal een of twee weken. Hun leeftijd ligt tussen de 15 en 17 jaar en zij hoeven geen VOG te overleggen.

5. Deskundig en vast personeel

- We werken volgens de verplichte meldcode kindermishandeling.
- De pedagogisch medewerkers hebben allemaal een workshop gevolgd over de meldcode kindermishandeling.
- Enkele medewerkers hebben trainingen gevolgd in het signaleren van en praten over kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag.
- GOO heeft vaste medewerkers op vaste groepen.
- GOO heeft een eigen invalpool.

6. Kwaliteitszorg

- Het beleidsplan is voor alle ouders in te zien op onze locatie.
- Elke vier tot zes weken heeft de manager/coördinator/directeur groepsoverleggen op de locaties. Op de agenda staan vaste onderwerpen.
- Ieder jaar wordt het beleidsplan geëvalueerd met de lokale oudercommissie.
- Elke vier jaar wordt een GOO-audit op het kindcentrum uitgevoerd.

5. RANDVOORWAARDEN

5.1 Groepsindeling en ruimtes

Indeling ruimtes/groepen

De speelruimtes zijn sfeervol ingericht. Wij zorgen voor weinig prikkels voor de jonge kinderen. De buitenruimte nodigt kinderen uit tot verschillende activiteiten. Wij hebben een fotowand op de dagopvang waarop foto's hangen van alle kinderen die de groep bezoeken.

Zowel de binnen als de buitenruimte voldoen aan hoge veiligheidseisen, wij zoeken de balans tussen de noodzakelijke veiligheid en de noodzakelijke uitdaging voor kinderen.

Concreet betekent het voor onze pedagogisch medewerkers dat wij enerzijds de groep zo inrichten met materialen en hoeken dat de kinderen zelfstandig kunnen kiezen, spelen en zich ontwikkelen en anderzijds activiteiten aanbieden zodat bepaalde ontwikkelingsgebieden gericht aan bod komen. Er zijn altijd een huishoek, bouwhoek, leeshoek en autohoek aanwezig. Daarnaast is er regelmatig een themahoek aanwezig, waarin de kinderen rollenspellen kunnen spelen aan de hand van het thema of ontdekkend kunnen spelen aan de hand van het thema. In de hoeken staat materiaal dat de kinderen zelf kunnen pakken. Regelmatig wordt dit gewisseld bv een periode de Duplo en dan weer een periode de Nopper of blokken. De huishoek is een huis, maar kan ook een restaurant of doktersruimte zijn.

In een dichte kast staat ook materiaal dat alleen samen met de pedagogisch medewerker gebruikt mag worden.

In de dagopvang is voor de jongste kinderen een deel van de groep afgeschermd. Hier ligt speelgoed dat speciaal voor deze leeftijdsgroep bestemd is. De baby's kunnen hier veilig op de grond spelen en hebben de ruimte om te rollen, kruipen en te gaan staan. Er is veel zacht materiaal en veel speelgoed dat geluid maakt. Ook hangt er een spiegel waar de kinderen zichzelf in kunnen zien.

BSO wordt nadrukkelijk gezien als vrije tijd en voorziet in een invulling van de vrije tijd van kinderen. Kinderen zijn dan ook niet verplicht om aan de activiteiten mee te doen.

5.2 Samenstelling team

Elke opvanggroep wordt begeleid door een vast team van pedagogisch medewerkers. Dit team is verticaal van samenstelling, wat betekent dat we zorgen voor diversiteit op het gebied van leeftijd, eerdere werkervaring, kwaliteiten en persoonlijke interesses. Op alle locaties worden pedagogisch medewerkers ondersteund door een huishoudelijk medewerkster en/of conciërge.

5.3 Pedagogische randvoorwaarden opvang 0- tot 4-jarigen

Iedere situatie is voor jonge kinderen een leermoment. Of ze nu verzorgd worden, zelf iets doen, anderen helpen of gewoon lekker spelen: ze leren continu. De pedagogisch medewerkers stimuleren het leren en ontwikkelen van jonge kinderen. Dit doen ze onder meer door ervoor te zorgen dat:

- de inrichting en indeling van de ruimte uitnodigen om kansen te creëren en te grijpen;
- groepsprocessen en dagprogramma geobserveerd en bijgesteld worden;
- er wordt aangesloten bij het spontane leren van kinderen, onder meer door mee te spelen, te kijken, te luisteren en kinderen te stimuleren om samen plezier te maken en elkaar te imiteren;
- er tijdens verzorgingsmomenten en vrij spel kansen gegrepen worden om kinderen een stapje verder te brengen;
- er kansen gecreëerd worden door het gericht aanbieden van speelgoed of activiteiten;
- er op een stimulerende manier met kinderen gecommuniceerd wordt; de pedagogisch medewerkers spelen mee, volgen de kinderen met belangstelling, stellen vragen en helpen ze om plannen te realiseren;

- hun houding respectvol is naar elk kind. Ieder kind wordt op zijn of haar manier uitgedaagd. Dit is niet altijd gemakkelijk, maar in overleg met collega's of ouders zijn er vele manieren te bedenken.
- Er een goede samenwerking is tussen peuters en kleuters met daarbij de inzet van de peuterkleutergroep.

5.4 Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Om ontwikkelingskansen te vergroten en om (dreigende) ontwikkelingsachterstanden te voorkomen, vroegtijdig op te sporen en aan te pakken bieden wij voorschoolse educatie. Hiervoor maken wij gebruik van een erkend VVE programma waardoor op een speelse en samenhangende manier de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd. Deze manier van werken is geïntegreerd in ons dagritme en verzekert de kinderen van een breed ontwikkelingsgericht aanbod.

De kinderen met een VE-indicatie komen 4 dagdelen per week. De dagopvang is 52 weken per jaar geopend op 5 dagen en heeft een maximaal aanbod voorschoolse educatie van 6 uur per dag. Peuterwerk is 40 weken per jaar geopend op 5 dagen en heeft een maximaal aanbod voorschoolse educatie van 4 uur per dag. Hierdoor wordt voldaan aan de voorwaarde dat een kind vanaf 2,5 jaar oud ten minste 960 uur voorschoolse educatie kan ontvangen.

Openingstijden waarbinnen de VE plaatsvindt:

	Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag	Vrijdag
Dagopvang	8.30-18.30	8.30-18.30	8.30-18.30	8.30-18.30	8.30-18.30
Peuterwerk	8.15-12.15	8.15-12.15	8.15-12.15	8.15-12.15	8.15-12.15

Uk en Puk

Er wordt gewerkt met het VVE programma Uk en Puk voor 0-4 jaar. Vanuit de overtuiging dat kinderen vooral leren wanneer zij actief betrokken zijn en zij uitgedaagd en ondersteund wordt nadrukkelijk gebruik gemaakt van de eigen inbreng van het kind en staat de betrokkenheid van de activiteit voorop. Hierdoor zijn de activiteiten herkenbaar en betekenisvol voor de kinderen en worden eerder opgedane kennis en vaardigheden aangesproken. Om de betrokkenheid te stimuleren wordt er gewerkt met de handpop Puk en met thema's die dichtbij de beleving van het jonge kind staan. De volgende thema's komen aan bod:

- Welkom Puk.
- Knuffels.
- Hatsjoe!
- Ik en mijn familie.
- Wat heb jij aan vandaag?
- Regen.
- Dit ben ik.
- Eet smakelijk.
- Kabouters en reuzen.
- Oef, wat warm.
- Hoera een baby
- Ik ben kunstenaar

Om alle thema's aan bod te laten komen wordt er jaarlijks een jaarplanning gemaakt. Aan de hand hiervan worden vervolgens weekplanningen gemaakt. Elk thema staat ongeveer 4 tot 6 weken centraal. Bij het maken van de planning wordt getracht om de thema's zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij reguliere thema's, zoals bijvoorbeeld Kerst. Bovendien worden er ook thema's toegevoegd die pedagogisch medewerkers zelf kiezen en uitwerken. Bij het inplannen en uitwerken van de thema's wordt ook gekeken naar de thema's van de groepen 1 t/m 3. Zodat we een doorgaande lijn kunnen creëren en we gezamenlijke activiteiten kunnen inplannen. Ouders worden betrokken bij het thema door ouderbrieven van Uk en Puk. In deze brieven staat wat het thema inhoudt, welke ontwikkelingsgebieden gestimuleerd worden en op welke manier ouders thuis kunnen aansluiten bij het thema.

Door middel van het VVE programma wordt bovenal gestreefd naar het aanbieden van activiteiten die aansluiten bij de 'zone van naaste ontwikkeling'. Dat wil zeggen: het kind laten bewegen aan de grens

van zijn mogelijkheden, ofwel het kind niet te veel, maar ook niet te weinig uitdagen. Daarnaast stimuleert het VVE programma pedagogisch medewerkers om kansen te creëren door middel van het activiteiten aanbod, maar vooral ook om kansen te grijpen door van gewone situaties leersituaties te maken. Juist situaties waarbij het kind al actief betrokken is, worden gezien als geschikt om het kind (vooral de jongste kinderen) leerervaringen op te laten doen.

Tijdens alle VVE activiteiten worden vaardigheden op de deelgebieden van taal, sociaal-emotionele ontwikkeling, motoriek en rekenen ontwikkeld. Hieronder lichten we de vaardigheden per deelgebied kort toe.

Taalontwikkeling

Binnen het VVE programma bieden we activiteiten die de verschillende aspecten van de taalontwikkeling stimuleren (taalinhoud/woordenschat, taalvorm en communicatie). Denk bijvoorbeeld aan voorleesactiviteiten, liedjes en versjes, maar ook aan het talig ondersteunen van de diverse activiteiten. Interactie met het kind en een actieve inbreng van het kind staan centraal. Er wordt gericht gewerkt aan het uitbreiden van de woordenschat door woorden in een betekenisvolle context aan te bieden, te verduidelijken en gebruiken. Wanneer het gaat om interactie en communicatie, gaat het om onderlinge betrokkenheid van zowel de spreker als de luisteraar. Bij de jongste groep kinderen, staat het beurt wisselen centraal. Communicatie wordt in eerste instantie vooral individueel geoefend met de vertrouwde pedagogisch medewerker. Bij peuters worden bij communicatie de vaardigheden luisteren en spreken geïntegreerd en de volgende vaardigheden aangesproken:

- Pragmatische vaardigheid: kinderen leren hoe ze zich moeten opstellen in een gesprek
- Uitdrukkingsvaardigheid: door interactie verbeteren kinderen hun uitdrukkingsvaardigheid. Zij breiden hun woordenschat uit en passen hun grammatica beter toe.
- Tekstvaardigheid: kinderen leren begrijpend te luisteren en kunnen steeds beter een lopend verhaal vertellen.
- Taalbeschouwing: kinderen leren reflecteren op de functies en de structuur van mondelinge taal.

Binnen het VVE programma is er ook aandacht voor ontluikende geletterdheid. Hieronder vallen aspecten als boekoriëntatie en verhaalbegrip. Door voor te lezen en te vertellen raken kinderen vertrouwd met verhalen, boeken en de taal die wordt gebruikt.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling is de interactie tussen kind en pedagogisch medewerker van groot belang. Er worden activiteiten aangeboden die individueel of in een kleine groep worden uitgevoerd. Hierdoor kan de pedagogisch medewerker goed inspelen op het kind en de relatie tussen haar en het kind versterken.

Veel activiteiten voor de jongste kinderen zijn gebaseerd op het principe van imitatie. Kinderen leren door te kijken en te imiteren. Zo ontstaat ook een emotionele band: herkenning en erkenning door wederkerige imitatie. De activiteiten geven de kans positief voorbeeldgedrag te laten zien met betrekking tot sociale competentie. Puk heeft hierbij vaak een rol voor kinderen in de dreumes- en peuterleeftijd. Bijvoorbeeld doordat de pedagogisch medewerker vraagt of de kinderen Puk willen troosten of helpen, ervaringen met hem delen of hem helpen om een probleem of een conflict op te lossen. Ook zijn veel activiteiten gericht op samen een spel doen, samen zingen of samen bewegen, waardoor het saamhorigheidsgevoel in de groep wordt vergroot. Daarnaast stimuleren verschillende activiteiten in de grote of kleine groep kinderen om onderling samen te werken, beurten te verdelen, naar elkaar te luisteren en ervaringen te delen.

Motoriek en zintuigen

Het uitgangspunt van de VVE is dat kinderen hun motoriek ontwikkelen tijdens dagelijkse activiteiten en spel, dit onder invloed van en in samenspel met zintuiglijke ervaringen. In de activiteiten wordt de nadruk gelegd op het bieden van voldoende bewegingsvrijheid aan kinderen, waardoor ze volop de gelegenheid hebben motorische vaardigheden op te doen. Kinderen geven daarbij zelf aan in welk tempo zij zich ontwikkelen. Bij veel activiteiten met baby's wordt bewust gekozen om op de grond te spelen met de baby's. Op een harde ondergrond krijgt de baby de gelegenheid om al zijn spieren te

oefenen, in tegenstelling tot wanneer hij in een wipstoeltje zit.

Naast de gelegenheid motorische vaardigheden te oefenen, is er aandacht voor het opdoen van verschillende zintuiglijke ervaringen. Door te bewegen en te ervaren ontdekt het kind de wereld om zich heen, leert het de eigenschappen van verschillende materialen kennen en verkent het de ruimte en zijn eigen positie binnen de ruimte. Ook hier geeft talige ondersteuning van de pedagogisch medewerker een impuls aan de taal- en denkontwikkeling.

Rekenprikkels

Binnen verschillende activiteiten is er aandacht voor de drie rekendomeinen: meten, ruimtelijke oriëntatie en ontluikende gecijferdheid. Het gaat hierbij vooral om het opdoen van de eerste ervaringen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling. Vandaar dat we spreken over rekenprikkel. De rekenprikkel is nauw verbonden met de taalontwikkeling en de motorisch en zintuiglijke ontwikkeling.

5.5 Bijzonderheden in ontwikkeling of andere problemen signaleren

Binnen GOO werken we met het ontwikkelingsvolgmodel Kijk! Op basis hiervan observeren we elk jaar alle kinderen van 0 tot 4 jaar, dit doen we bij 0,9 jaar, 1,9 jaar, 2,9 jaar en 3,9 jaar. De methode voor de voorscholen omvat elf ontwikkelingslijnen (voor het onderwijs omvat de methode zeventien leerlijnen). Voor ieder kind breiden we de observatie jaarlijks uit. Hieronder vindt u een overzicht van de opbouw.

Welke ontwikkelingslijnen observeren we op welk moment:

Ontwikkelingsgebied	0,9 jaar	1,9 jaar	2,3 jaar*	2,9 jaar	3,3 jaar*	3,9 jaar
Basiskenmerken, Betrokkenheid, Risicofactoren	X	X	X	X	X	X
Omgaan met zichzelf.		X	X	X	X	X
Omgaan met anderen.		X	X	X	X	X
Grote motoriek		X	X	X	X	X
Kleine motoriek.		X	X	X	X	X
Spraak- en taalontwikkeling.		X	X	X	X	X
Spelontwikkeling.				X	X	X
Cognitieve ontwikkeling.						X
Zelfredzaamheid.						X
Ontluikende gecijferdheid.						X
Ontluikende geletterdheid.						X

* Enkel voor aandachtskinderen

Aandachtskinderen

We noemen een kind een aandachtskind als het valt binnen de doelgroepdefinitie van de gemeente met betrekking tot VVE. Ook kinderen met opvallend hoge of lage scores in de Kijklijnen, kinderen met opvallend gedrag en kinderen bij wie een vermoeden is van kindermishandeling, noemen we aandachtskinderen. Zij komen in ieder overleg aan bod en we observeren en registreren ieder halfjaar. Deze kinderen worden dus met 2,3 jaar en 3,3 jaar extra geobserveerd.

Kindbespreking

In het groepsoverleg bespreken we nieuwe kinderen, geobserveerde kinderen, opvallende kinderen en aandachtskinderen. Tijdens dit overleg staat de ontwikkeling van kinderen centraal en worden acties en doelen voor de komende periode afgesproken. De mentor is verantwoordelijk voor de observatie, voor de voorbereiding van de kindbespreking en voor het contact met de ouders.

Acties kunnen zijn:

- Een gesprekje met de ouders.

- Met het VVE-programma werken aan doelen door grote, kleine en individuele groepsactiviteiten.
- Ouders adviseren een VVE-indicatie aan te vragen.
- Een extra observatie door een collega, manager of IB-er.
- Advies inwinnen via casusbespreking bij consultatiebureau, maatschappelijk werk, logopedie, opvoedondersteuner of Veilig Thuis (met toestemming van ouders).
- Doorverwijzen.

Meldcode huiselijk geweld en grensoverschrijdend gedrag

Bij een vermoeden van kindermishandeling en/of grensoverschrijdend gedrag maken we gebruik van het plan van aanpak van de meldcode 'kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag'.

Ouders doorverwijzen naar passende instanties

Als tijdens de kindbespreking wordt besloten dat we ouders gaan doorverwijzen, bespreekt de mentor van het kind dit met hen. Indien nodig heeft de manager hierin een ondersteunende rol. Doorverwijzen kan naar:

- Huisarts.
- Consultatiebureau.
- Logopedist.
- Maatschappelijk werk.
- Opvoedondersteuner.
- Veilig Thuis.

Deze instanties verwijzen indien nodig weer verder door.

Beroepskrachten ondersteunen bij de taak van signaleren en doorverwijzen

De pedagogisch medewerkers van GOO zijn geschoold in VVE en in de Kijk!-methode. Ieder jaar stelt GOO Kinderopvang per medewerker een scholingsplan op.

Tijdens de kindbespreking wordt bekeken wie welke actie onderneemt en of hierin ondersteuning noodzakelijk is. De manager zorgt hiervoor.

5.6 Pedagogische randvoorwaarden BSO

Wij werken alleen met gediplomeerde pedagogisch medewerkers met minimaal opleidingsniveau PW-3. Dit geldt ook voor onze invalskrachten. Daarnaast hebben onze medewerkers in de loop der jaren vele extra (pedagogische) trainingen/thema-avonden gevolgd, zoals:

- GOO For Fun-trainingen.
- Kinder-EHBO (jaarlijks).
- Teamvaardigheden (onder meer op het gebied van communicatie en feedback).
- Training signalering kindermishandeling.

Ook voor kinderen in de basisschoolleeftijd is elke situatie een leersituatie. Onderstaande voorwaarden, die gelden bij de opvang van kinderen van 0 tot 4 jaar, zijn daarom ook van toepassing op de BSO, uiteraard aangepast aan de leeftijd, het niveau en de ontwikkelingsfase van de kinderen.

- In een huiselijke sfeer is er tijd voor een praatje, eten de kinderen samen fruit en worden plannen gemaakt voor de rest van de dag of middag. Kinderen maken hun eigen keuzes in wat ze willen doen. Soms hebben ze zelf al een idee en soms willen ze eerst weten welke activiteit de pedagogisch medewerker in petto heeft.
- Groepsprocessen en het dagprogramma worden door de pedagogisch medewerkers geobserveerd en bijgesteld.
- De pedagogisch medewerkers sluiten aan bij het spontane leren van kinderen door mee te spelen, te kijken, te luisteren en kinderen te stimuleren samen plezier te maken en elkaar te imiteren.

- Op een stimulerende manier wordt met kinderen gecommuniceerd. De medewerkers spelen mee, ze volgen de kinderen met belangstelling, stellen vragen en daarmee helpen ze plannen te realiseren.
- De houding van onze medewerkers is respectvol naar elk kind. Alle kinderen worden op hun eigen manier uitgedaagd.
- Om kinderen goed te kunnen begeleiden, hebben we een nauwe samenwerking met de basisschool. Indien nodig, bijvoorbeeld bij zorgkinderen, vinden gesprekjes plaats tussen school en de BSO. Dit gebeurt alleen met toestemming van de ouders.

GOO For Fun (GFF)

Op de BSO bieden we met GFF een gevarieerd activiteitenprogramma dat kinderen prikkelt hun interesses en talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen. GFF richt zich op verschillende thema's zodat alle kinderen zich aangesproken voelen om mee te doen met de activiteiten.

Denk bij de activiteiten aan thema's als: Koken, Sport & spel, Techniek & kunst, Drama & theater, Muziek & dans en Natuur.

We proberen de thema's zoveel mogelijk te laten aansluiten bij de thema's van de dagopvang, uiteraard passend bij de leeftijd van basisschoolkinderen. De stamgroep krijgt versieringen die aansluiten bij het thema. We streven ernaar om bij ieder thema een activiteit te organiseren met alle kinderen van 0 tot 12 jaar.

Voor het voorbereiden van de activiteiten gebruiken we het programma Doenkids. Dit programma ondersteunt en inspireert pedagogisch medewerkers in het maken van aantrekkelijke activiteitenprogramma's met ontwikkelingsgerichte activiteiten.

5.7 Voedingsbeleid

De kinderen die de dagopvang, het peuterwerk en BSO bezoeken hebben gedurende de dag verschillende eetmomenten. We vinden het belangrijk samen met kinderen en ouders te investeren in een gezonde toekomst. Tijdens het intakegesprek worden de voedings- en eetgewoontes en het beleid rondom verjaardagen en feesten met de ouders besproken.

Als basis voor een gezonde voeding hanteren we de schijf van vijf. Dat betekent dat we de kinderen dagelijks gevarieerd eten aanbieden uit deze vijf groepen voedingsmiddelen. Zo krijgen de kinderen alle voedingsstoffen binnen die het lichaam nodig heeft.

Ons voedingsbeleid:

- **Gevarieerd aanbod**
We variëren in het aanbod van voedingsmiddelen, dus bieden diverse soorten fruit en groenten, brood, drinken en beleg.
- **Voldoende beweging en niet te veel voeding**
We willen een gezonde basis leggen bij de kinderen. Dat doen we door ze gezonde eetgewoontes aan te leren. Dus voldoende bewegen en niet te veel eten. De basis is elke dag één eetmoment - de broodmaaltijd - en twee momenten tussendoor waarbij iets gegeten en gedronken kan worden. Een standaard onderdeel van de dag is het buitenspelen, zodat kinderen voldoende beweging krijgen en energie verbruiken. Daarnaast bieden we activiteiten waarbij lichaamsbeweging nodig is.
- **Minder verzadigd vet**
We kiezen binnen de opvang zoveel mogelijk voor producten met onverzadigde vetten of zo min mogelijk verzadigde vetten. Denk aan halfvolle-melkproducten en 30+kaas.
- **Veel groenten/fruit en brood**
Kinderen krijgen dagelijks fruit en groente aangeboden. Wat we eten, laten we afhangen van het seizoen. We eten brood met vezels.

- **Veilig met voedsel omgaan**

Veilig eten betekent ook dat gelet wordt op goede hygiëne. We wassen de handen voor elke maaltijd en voordat we het eten bereiden. Daarnaast besteden we veel aandacht aan bederfelijke producten. We bewaren ze koel en voorzien ze na het openen van de verpakking van de betreffende datum.

Voeding gaat niet alleen over eten en drinken. We hebben ook een voorbeeldfunctie in de wijze waarop het eten wordt aangeboden, in het stimuleren van de sociale omgang met elkaar, het aanleren van tafelmanieren en het bevorderen van de zintuiglijke ontwikkeling. Door hier aandacht aan te schenken, dragen we ook op het gebied van voeding bij aan de ontwikkelingskansen:

- **Het bieden van veiligheid en geborgenheid**

We kondigen een eetmoment van tevoren aan, dekken samen de tafel en zingen een liedje voor het eten. Vervolgens wensen we elkaar smakelijk eten. We maken het zo gezellig mogelijk om de eetlust te bevorderen. We eten in een rustige sfeer.

- **Persoonlijke ontwikkeling**

Tijdens het eten zijn er veel leermomenten: kiezen, proeven, ruiken, voelen en tafelmanieren. Daarnaast stimuleren we de spraak- en taalontwikkeling door alles te benoemen en door uit te leggen wat er gebeurt. We benoemen de kleuren van een beker, tellen de borden die op tafel worden gezet en knopen spontane gesprekjes aan. Naarmate een kind ouder wordt, bevorderen we de zelfstandigheid door bijvoorbeeld te stimuleren de eigen boterham te smeren.

- **Sociale vaardigheden**

De eetmomenten zijn bij uitstek een sociale activiteit. Het gaat niet alleen om het eten met elkaar, maar vooral om het onderlinge contact. Kinderen leren rekening met elkaar te houden, wachten op hun beurt en werken samen door elkaar te helpen en op te ruimen.

- **Waarden en normen**

Kinderen imiteren vaak het gedrag dat ze zien. De pedagogisch medewerkers hebben een voorbeeldfunctie in het overdragen van waarden en normen. We leren de kinderen dankjewel te zeggen als ze iets krijgen, alsjeblieft te zeggen als ze iets geven en te wachten met eten tot iedereen iets heeft.

Feesten en traktaties

Regelmatig worden er binnen de groep feestjes gevierd, zoals verjaardagen, afscheid en op feestdagen zoals Pasen, Kerst etc. Bij een feestje horen rituelen, zoals het toezingen van het kind en ook een traktatie. Het vieren van een feestje is een belangrijke gebeurtenis voor een kind, daarbij staat de beleving van het kind voorop en niet de traktatie. Als een kind jarig dan zorgen wij als kindcentrum voor een traktatie. De pedagogisch medewerkers overleggen met ouders wanneer het feestje plaats vindt.

5.8 Social media

Social media zijn niet meer weg te denken uit de maatschappij. Bijna iedereen maakt dagelijks op verschillende manieren en om verschillende redenen gebruik van media als Twitter, Facebook, YouTube, LinkedIn en Instagram. In het onderwijs en de opvang speelt privacy een belangrijke rol, daarom hebben wij richtlijnen opgesteld voor het gebruik van social media. Deze zijn terug te vinden in het protocol Social Media van GOO, op te vragen bij de locatie.

De socialmedia-platforms bieden natuurlijk ook kansen: we kunnen laten zien dat we trots zijn op onze organisatie en ze kunnen een bijdrage leveren aan een positief imago van GOO en de locaties die daarbij horen.

Ook is het positief dat mensen via social media hun stem kunnen laten horen. Social media kunnen helpen bij het beheren van persoonlijke en professionele netwerken, discussie en communicatie bevorderen en kansen bieden om jezelf online te laten zien. Maar het gebruik van social media kan ook onvoorziene en onbedoelde gevolgen hebben. Besef daarom - bij het gebruik van social media -

dat berichten de goede naam van GOO en betrokkenen kunnen schaden. Het protocol Social Media van GOO helpt om social media bewust en verantwoord te gebruiken.

